

Аблес уулу Алайдар атындагы орто мектеби.

**«Али Алыкул-Дайым тирүү
акын ал»**

Поэзия кечеси

Китепканачы: Сыдыкова Чынара

Т. Есенбердиев!

Али Алыку - Дайым турмуш акым дол."

Урматтуу Бүгүнкү көчөмө катышуучулары, окуучулар, мугалимдер! Бүгүнкү биздин "Али Алыку - дайым турмуш акым дол" деген темадагы поэзия кыялында кыргыздын улут акымы, кыргыз поэзия академиясынын генералы, улуттук бир өнөрчүсү кайра жаратуучусу, элдик көркөм өнөрчүсү акымынын жасалган атуулы Алыку Османовдун өмүрү, чыгармачылыгына арнайыбыз.

1-сүйүмү: Далман кандай кары, кандай керең.
Турмушун термесе сен угар белең?
Өмүрү, жан дүйнөсү бирден бүткөн
Кыргызда акым откөн Алыку деген
Кылындан кылыч улан-тамашай берчү?
Эмтием мен булактай берчү менен.

2-сүйүмү: Кыргызда акым болгон Алыку деген,
Аз таман, кылбат таман, март иштеген.
Буз сүйүү, толкун тамашы, өмүр күчү
Кылындар тамашы деп ыра берген
Аз таман, аз жараткан поэзия
Турмуштун үч-кыйыктуу мезгили деген

3-сүйүмү: Бу жары таман таман кетсе дагы,
Өлкө ортосу өйүтүп жүсө дагы,
Али акым али ырысарда жарата алды,
Ырына куларыбыз кылбайт дайым
Алыку ысыккан сыйынтасы.

Алыку... Ооба, Алыку! Бул ысыккан уктаган биздин
ообузда кыргыз турмушун кайталанган бу бир сонун
көрүнүшүбүз көркөм сөздүн сыйкырдуу күчү менен, өзүлө тары ооруту
обонго сайып, ырдан кеткен акым таманды бу жарак этия келе
калса. Турмушун таа акым. Бул жакта бирине - бирине кандай болуп,
бирине - бирине бутак болуп, бирине - бирине сүйүп өтүрүп керий күчкө
айланат. Ар бир ыра өзүлө бир кылдык өскө. Алыкудун дүйнөсү
ушундай бай. Атымы! Алыкудун дүйнөсү дин, ушундай таманга
ташкындаган адамдын өмүрүнүн кызыктуу көркө - сезим,
оор үмүтү менен айтууга мажбурбуз. Акым өз өмүрүндө, көп
тазды. Акым айткычуу тагдыры, сүйүчүсү, Ата-Муртка
берилүүсү, Атам. Кандын каны менен ырысарында даңазалан, кайтаран кетсе.

Ошентип, ошму анын берларында

Бузу кайталангыс ыр сабында
Турбалук кайтам байдон ташан келб.
Эки ошму, эки туздун ыр шаарында.
Турчунку кечени буз байгам да
Кезикте берметти ырымына.

Асан - Канс
Турбалук

(Ошмулар акындын ырымынан көптөн айтканга).

Эрмаштуу кеченин корчулору!

Азыр эле талаштуу акымабдуу аркан талаадагы ырымынан
уруп, не бир туркун кыялдарга байып, сезимдер дурбалукту тунди,
туркостор ырахапка балкан, жан дуйнабуз таштай тунди, Ан да болсо,
Алжундук акындын келбегиме, акын берларынан туркостон
карамын, туркосторго жете билген коркони кудурети, сайкар кудурдур!
Эмсе бурунку биздин келбегизге келген канокторубузда соз кезгени
берсек.

Эмсе Туу газетамын редакторунун аруу балкери мов М. Державин
агайыбулга суроо узайсам.

1) Сиз бу эмгектезде канокон кун кабарларды, кен-келбегитерди,
наком создерди кези бейне чакырагынан турчунку Турчунку
кыраудон акыно А. Демонбуди поэзия жогосине кайтатан
кайтат, чыгармачын адис катары Алжундук кандай акын
ден байламыз?

2) Анда эмсе. ишдан кийинки суралдуу биздин айымын
№23 кийинкаманга байлысч Демонбуда. Эмсе эмсе
берсек.

Турчунку акындын кеченин каймысч кайын маданият
кыялдар катары акындын чыгармачылыгы жанында
эмелерди айта аламыз?

3) Турчунку биздин кезде ошбуздуун кырау тиле жана арабият
муралемдерин атырасыздар. тилеги эле сиздерге суроо узайсам
Ошмуларга Алжундук чыгармачылыгы тикешинтуу турчунку
чун кандай аракет кошасыздар? Жана келбегит А. Демонбуди
тамантуу акын чакат ден айлайбуздарбы?

Акындын обондуу ырылар ырадымай, Шокотон, шаани туру биздин:
Кылым,

Ааламда чак айланым жазган ыра
Музаман чак турчунку аруу берин
Кунсайын курон айун Алжундук
Кырауын тиле албай киле кайат,
Коркына ташын кызын ал узунун.

эмдин берлары ошмуларда тамаланым, дагы таштай берлимсе.
сын берлары дайыма тадыбозга кайтатын, кооздубузда турчун
кет демек келбегиз. Эмсе келбегиздин айында
Ырамында он беш кайра турчун,
Ошмулар он беш жолу ташараар
Ошной жанган поэзия таманга.
Ал Алжун - дайымы турчун акын ал
Келбегитун, зар тамантын баржалан,
Турбалукко албай турган кыкы бар.

Нарын обласы Кочкор району.

АБЛЕС УУЛУ АЛАЙДАР АТЫНДАГЫ ОРТО МЕКТЕБИ.

Гуманитардык илимдер усулдук бирикмеси.

Бирге окуйбуз

3-класс

Китепканачы : Сыдыкова Ч.

„Турпе окуйбуз“

Чүй-бурмалук тайлымын көтөрүлүшүнүн программасы

1. Саламатсыздарбы.

Саламатсыздарбы бүгүнкү „Турпе окуйбуз“ көгөсүнө кун келип келгилер! Бүгүнкү көгөсүн катышуучуларга 3-класстын окуучуларга баамктуу, анда келгилерди-лардын оюн баамасын чакырып алам.

- 1
- 2
- 3
- 4

2. Арар анда биздин калкытар тоду менен таанымдар кетиме. Француз 2002 классынын мугалими Каринавак Абыдык № 23 келгилердин баамасын Виноградова Т Француз классынын мугалими Шарикова Т

3. Анда эмес оюнду баамырдан мурун оюндун шарты менен таанымдар кетиме.

Танымдарлар 3-класстын „Арабый окуу“ китебиндеги.

С. Рысбаевдин көтөрүлүшүндөгү „Муз тоолу“ аталымын

С. Рысбаевдин „Тур түшүчүлүк акти“ аталымын

К. Акматавдин „Мансонор кучук“ аталымын. Берилетчи.

Ан эмне болуу сүйлөмдөрү зер окуучу өзү туура.

тоон берсе 1 бал. Окуучулар тоону толук болбоо оюну эмне

тарабынан жардам болсо 1 бал ан эмне жок маани.

тез тоон болбоо 0 деген бал болот. Бериле турган

баллар түс болгонга берилет 1 деген түз 2 деген бал

жары түс 1 деген бал ан эмне 1 таным түс бал тек дегенде

тушундурушат, 1-турдун 1-танымдары

Эмне көтөрүлүшүндө келгилер менен оюнду баамасын.

а. К. Акматавдин „Мансонор кучук“ аталымын

Коргоочу деген кучук эмне маанасы менен „Муз тоолу“

болгон деген?

б. Эмне сөзү менен кучукту музыкалык шара сураттуу окуу

тайларга албай келет?

в. Кучук айланганда эмне танымга ага салып берсе болот

бала?

г. Англик атамда добот кучукун кантип сынады?

ü - Таншырма Гөрмөткө сураттар боюнча класстар туручу.

ü - Таншырма Эне-атамдар сурат боюнча мама-маминтер ага маманын айтуу.

ü - тур. 1-чи таншырма.

С. Рыбаковдун „Бир тууродо акча“ аңгемесинен

- а. Түйүчүлөк акчага ким, кайдагы маман ачуу?
- б. Тилемдигин аңага акчага кайдагы баласын ачуу?
- в. Тилемдигин аңага акчага кайдагы ачуу?
- г. Тилемдигин аңага акчага кайдагы ачуу?

2-чи таншырма

- а. Аңгемеден Тилемдигин аңага акчага кайдагы ачуу?
- б. Эгерде Тилемдигин аңага акчага кайдагы ачуу?
- в. Бир тууродо акча аңага акчага кайдагы ачуу?

2

3-чу таншырма

Түйүчүлөк акчага маман ачууга акчага кайдагы ачуу? кайдагы ачууга кайдагы ачуу?

ü - тур 1-чи таншырма.

С. Рыбаковдун котормосундагы „Муз чыны“ аңгемесинен.

- а. Аңгемеден баласын ачуу ким, маман ачуу ачуу?
 - б. Тилемдигин аңага акчага кайдагы ачуу?
 - в. Аңгемеден ачуу ачуу ачуу?
 - г. Аңгемеден ачуу ачуу ачуу?
- Котормонун узруу
Аңгемеден ачуу ачуу ачуу?
Аңгемеден ачуу ачуу ачуу?
Муз чыны ачуу ачуу?

Нарын облаасы Кочкор району.

АБЛЕС УУЛУ АЛАЙДАР АТЫНДАГЫ ОРТО МЕКТЕБИ.

Гуманитардык илимдер усулдук бирикмеси.

Тема:
«Эне тил – эл байлыгы»

1-11 класс

Китепканачы : Сыдыкова Ч.